

Asia: VN/34466/2023

Lausuntopyyntö itäisen Suomen tuulivoimarakentaisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MTK lausunto itäisen Suomen tuulivoimarakentamisesta

Kompensaatoratkaisusta riippuen maksut kohdistuisivat joko kaikille uusille hankkeille tai ainoastaan kompensatioalueille rakennettaville hankkeille. Kompensatioalueesta ei saa muodostua aluetta, jolle ei rakenneta juuri lisäkustannusten vuoksi. MTK kannattaa kompensatioalueista ratkaisua, jossa maksut kohdistetaan kaikille uusille tuulivoimahankkeille. MTK:n näkemyksen mukaan yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta huolehtimisen ei pidä olla vain Itä-Suomen vastuulla myöskään taloudellisten vaikutusten osalta. Valtio mahdollistaa osaltaan mm. merituulivoiman edistystä Länsi-Suomessa. Alueiden tasapainoisen kehittymisen näkökulmasta valtion tulisi osaltaan edistää edellytyksiä kehittää uusiutuvaa energiaa myös Itä-Suomessa.

MTK kannattaa valtakunnallisen koordinaatioryhmän perustamista kehittämään tuulivoiman kompensatioalueiden edistämistä yli hallituskausien. Ilman pitkäjänteistä koordinaatiota raportissa esitetyt menettelyt eivät voi toteutua. Koordinaatioryhmässä olisi perusteltua olla valtakunnallisesti edustava maanomistajien edustus. Myös selvitysmies Rädyn raportti nosti esiin tarpeen kehittää valtakunnallista koordinaatiota ja poliittista sitoutumista yli hallituskausien. MTK:n näkemyksen mukaan selvitysmies Rädyn suositus on tältä osin toteutunut vasta vajavaisesti ja koordinaatioryhmän perustaminen on ensimmäinen askel pitkäjänteiseen kehittämiseen.

Lausuttavana olevassa muistiossa todetaan, että ”keskeiseksi estäväksi tekijäksi itäisen Suomen tuulivoimarakentamiselle on tunnistettu aluevalvontajärjestelmän asettamat rajoitukset, mutta tuulivoima rakentamista ohjaavat myös monet muut tekijät. Muita tuulivoimarakentamista ohjaavia tekijöitä ovat asutuksen lisäksi esimerkiksi luonto- ja maisemavaikutukset, sähkönsiirtoverkon riittävyys, tuulivoiman hyväksyttävyys, hankkeiden kannattavuus, maanomistajuuskysymykset sekä muiden elinkeinojen yhteensovittaminen tuulivoiman kanssa.” Kirjauksesta voi saada käsityksen, että luonto- ja maisemavaikutukset, tuulivoiman hyväksyttävyys, maanomistajuuskysymykset tai

muiden elinkeinojen yhteensovittaminen tuulivoiman kanssa olisivat itäisessä Suomessa jotenkin haastavampia kuin muualla Suomessa. MTK ei yhdy tähän näkemykseen, vaan on pikemminkin sitä mieltä, että alueilla joissa tuulivoimarakentamista ei vielä juurikaan ole, on hyvin tilaa uudelle elinkeinolle ja edellä mainittujen tärkeiden arvojen kanssa yhteensovittamiseen on olemassa otolliset mahdollisuudet aktiivisella yhteistyöllä alueellisten toimijoiden kanssa.

Sähkön siirtoverkon kapasiteetin riittävyys voi asettaa rajoitteita hankkeiden edistämiseksi ja MTK:n näkemyksen mukaan siihen tulee kriittisenä tekijänä kiinnittää huomiota jatkossa paitsi tuulivoiman edistämisen, myös aurinkovoiman edistämisen takia. Riittävä sähkön tarjonta, joka tapahtuu vain tuotannon ja siirron mahdollistamana, on edellytys paljon sähköä käyttävän teollisuuden sijoittumiselle Itä-Suomeen. Tällä on keskeinen vaikutus alueen elinvoimaan. Sähköverkkosäätelyä tulisi Suomessa yleisesti viedä suuntaan, joka huomioi ja korvaa paikalliset haitat nykyistä paremmin. Lunastuslain uudistamisen jälkeenkin jää tarve kehittää säätelyä siten, että sähkölinjojen sijoittamisesta maksettavat korvaukset paranevat ja maanomistajien oikeusturva kansainvälisen suurteollisuuden investointien edessä paranee. Tämä ei ole pelkästään itäisen Suomen asia, vaan kansallinen kysymys.

Anssi Kainulainen

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto (MTK) ry